

UZASADNIENIE

W pozwie z 24 lipca 2019 r. reskap (...) (...) w F. wniosła o stwierdzenie nieważności ewentualnie uchylenie uchwały nr (...) „walnego zgromadzenia” wspólników (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z 24 czerwca 2019 r. o zatwierdzeniu sprawozdania finansowego wykazującego stratę w wysokości 5.318,95 zł za rok 2018 oraz o uchylenie podjętych na tym zgromadzeniu uchwał: nr (...) o udzieleniu absolutorium zarządowi i nr (...) o pokryciu straty finansowej w wysokości 5.318,95 zł z przyszłego zysku. Ponadto wniosła o zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kosztów postępowania według norm przepisanych.

Według powódki brak było dokumentów, które w swojej treści i formie odpowiadałyby wymogom sprawozdania finansowego, wynikającym z ustawy o rachunkowości, ponadto zaskarżone uchwały zostały podjęte bez wymaganej w § 15 umowy spółki większości.

W odpowiedzi na pozew pozwana spółka wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów postępowania według norm przepisanych. Zdaniem pozwanej dokumenty sprawozdania finansowego zostały prawidłowo sporządzone, ponadto przy podejmowaniu uchwał nie była wymagana przewidziana w § 15 umowy spółki większość, zgromadzenie z 24 czerwca 2019 r. jest bowiem zgromadzeniem kolejnym (drugim) w rozumieniu § 14 umowy spółki, nie było więc obowiązku zachowania wymogów z § 15. Poza tym w ocenie pozwanej nie zaistniały przesłanki z art. 249 § 1 k.s.h. będące podstawą uchylenia uchwał.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

11 kwietnia 2002 r. Krajowym Rejestrze Sądowym Rejestrze Przedsiębiorców zarejestrowana została (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S..

Początkowo zarząd spółki był trzyosobowy i w jego skład wchodził: J. G., M. B., T. L.. Zgodnie ze sposobem reprezentacji ujawnionym w Krajowym Rejestrze Sądowym każdy z członków zarządu może reprezentować spółkę samodzielnie.

Z informacji odpowiadającej odpisowi aktualnemu z KRS na dzień 27 lipca 2020 r. wynika, że zarząd spółki składa się z dwóch członków: M. B. i T. L..

Dowód: odpis aktualny z KRS na dzień 11.06.2019 – k. 10 – 17;

odpis aktualny z KRS na dzień 27.07.2020 – k. 125 – 128.

(...) spółki (...) są: reskap (...) (...) posiadająca 40 udziałów, J. G. posiadający 40 udziałów, T. L. posiadający 10 udziałów, (...) posiadająca 10 udziałów.

Wpisy w KRS dotyczące liczby udziałów poszczególnych wspólników są nieaktualne (niezgodne z wymienionym wyżej stanem rzeczy).

Fakty niesporne.

(...) (...) w F. reprezentowana jest przez komplementariusza - reskap (...) w F., którego z kolei reprezentuje jednoosobowo M. B..

Dowód: wypis z rejestru handlowego A Sądu Rejonowego w (...) z tłumaczeniem przysięgłym – k. 42, 44 -45;

wypis z rejestru handlowego B Sądu Rejonowego w (...) z tłumaczeniem przysięgłym – k. 43, 46 – 47.

Umowa spółki (...) została zawarta przed notariuszem J. O. 22 kwietnia 2014 r. - akt notarialny rep. A nr (...).

Zgodnie z umową kapitał zakładowy (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. wynosi 50.000 zł i dzieli się na 100 udziałów po 500 zł każdy.

W § 14 ust. 2 umowy spółki postanowiono, że zgromadzenie wspólników zdolne jest do podejmowania wiążących uchwał, jeżeli jest na nim reprezentowane 91% kapitału zakładowego, o ile kodeks spółek handlowych nie stanowi inaczej. W wypadku braku osiągnięcia takiego quorum, należy w ciągu trzech tygodni zwołać kolejne zgromadzenie wspólników z takim samym okresem wyprzedzenia wysłania zaproszeń oraz tym samym porządkiem obrad. Tak zwołane zgromadzenie wspólników zdolne będzie do podejmowania uchwał niezależnie od ilości reprezentowanego kapitału zakładowego. Skutek ten należy wskazać w zaproszeniu na powyższe kolejne zgromadzenie wspólników.

W § 14 ust. 4 zapisano z kolei, że uchwały zapadają zwykłą większością głosów, o ile umowa spółki lub kodeks spółek handlowych nie stanowią inaczej.

W § 14 ust. 5 wskazano, że zgromadzenie wspólników zwoływane jest przez zarząd pocztowymi listami poleconymi wysłanymi minimum na cztery tygodnie przed planowanym zgromadzeniem z podanym porządkiem obrad. W wypadku gdy wspólnik uprzednio pisemnie i wraz z podaniem podlegającego stosowaniu adresu elektronicznego wyrazi odpowiednią zgodę, zaproszenia kierowane do tego wspólnika mogą być wysyłane także elektronicznie.

W § 14 ust. 6 zapisano wymóg, że w zaproszeniu konieczne jest podanie miejsca zgromadzenia, godziny i daty zgromadzenia oraz porządku obrad.

W § 14 ust. 7 postanowiono natomiast, że zgromadzenia wspólników może zwołać każdy członek zarządu jeżeli wymaga tego interes spółki lub jest zwoływane na żądanie jednego ze wspólników.

Z kolei w § 15 umowy spółki w 14 punktach wymienione zostały sprawy należące do wyłącznej kompetencji zgromadzenia wspólników. Wśród tych spraw wymieniono m.in.: rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania zarządu, bilansu oraz podziału zysków i ustalenia zasad pokrycia strat za rok ubiegły; ustalenie przeznaczenia zysku, w szczególności, na ile zysk bilansowy ma być przeznaczony na rezerwy lub wypłacony wspólnikom (pkt 3), udzielenie członkom zarządu absolutorium z wykonania obowiązków (pkt 4). Dalej w § 15 umowa spółki stanowi, że powyższe sprawy wymagają zgody 91% kapitału zakładowego reprezentowanego na zgromadzeniu wspólników.

Dowód: umowa spółki - akt notarialny Rep. A nr (...) – k. 23 – 33.

W piśmie z 30 listopada 2018 r. reskap (...) (...) w F. wystosowała zaproszenie na nadzwyczajne zgromadzenie wspólników spółki (...), które miało się odbyć 7 lutego 2019 r. o godz. 14.00 w Hotelu (...) w S.. Do zaproszenia dołączono dokument zatytułowany „agenda”, według której porządek obrad obejmował m.in. kwestię zatwierdzenia sprawozdań rocznych za lata 2014 – 2017 i złożenie ich do polskiego rejestru.

W oznaczonej dacie i miejscu nikt się nie stawił celem odbycia zgromadzenia.

Fakty niesporne, nadto: zaproszenie z 30.11.2018 r. z załącznikami i tłumaczeniem przysięgłym – k. 57-61,82 – 86.

W piśmie z 27 lutego 2019 r. reskap (...) (...) w F. ponownie wystosowała zaproszenie na zgromadzenie wspólników spółki (...) wyznaczone na 12 kwietnia 2019 r. o godz. 14.00 w Hotelu (...) w S.. W treści zaproszenia wskazano, że zgodnie z § 14 umowy spółki podczas drugiego zgromadzenia wspólników uchwały mogą być podejmowane niezależnie od reprezentowanego kapitału. Do zaproszenia dołączono dokument zatytułowany „agenda”, o treści tożsamej z dokumentem dołączonym do zaproszenia z 30 listopada 2018 r.

W oznaczonej dacie i miejscu stawił się adwokat P. P. reprezentujący wspólnika J. G. i wspólnika (...) (w oparciu o pełnomocnictwo podpisane przez T. L.). Nie stawił się wspólnik T. L. oraz przedstawiciel wspólnika reskap (...) (...).

P. P. sporządził i podpisał dokument zatytułowany „Protokół Walnego Zgromadzenia Wspólników (...) sp. z o.o.”. W dokumencie tym stwierdził, że na zgromadzeniu reprezentowane było 50% kapitału zakładowego, a zatem

zgromadzenie nie było władne do podejmowania jakichkolwiek uchwał wobec braku kworum oraz że zgromadzenie zostało zakończone bez obrad i podejmowania uchwał z uwagi na niestawiennictwo współników reprezentujących połowę udziałów, a także z uwagi na ustalenie w rozmowie telefonicznej, że T. L. nie stawi się na zgromadzenie oraz z uwagi na brak kontaktu ze strony reskap (...) (...).

Dowód: zaproszenie z 27.02.2019 r. z załącznikami i tłumaczeniem przysięgłym – k. 62-66, 87 - 90;

lista obecności – k. 67, 70, 94;

pełnomocnictwo udzielone przez J. G. – k. 68, 93;

pełnomocnictwo udzielone przez (...) – k. 69, 92;

protokół z 12.04.2019 r. – k. 91.

W piśmie z 17 kwietnia 2019 r. T. L. - jako członek zarządu (...) sp. z o.o. - wystosował zaproszenie na zwyczajne zgromadzenie współników tej spółki wyznaczone na 24 czerwca 2019 r., godz. 9.00, w Hotelu (...) w S.. W treści zaproszenia przedstawił porządek obrad, obejmujący m.in. złożenie przez zarząd sprawozdania z działalności spółki za rok 2018, przedstawienie rachunku zysków i strat za rok 2018 oraz wyników ekonomicznych spółki wynikających ze sporządzonego bilansu za rok 2018 oraz informacji dodatkowej do bilansu za rok 2018; podjęcie uchwał o zatwierdzeniu sprawozdania zarządu z działalności spółki i sprawozdania finansowego, w tym bilansu i rachunku zysków i strat za rok 2018 oraz udzielenie pokwitowania zarządowi spółki; podjęcie uchwały o podziale zysku netto spółki lub pokryciu strat za rok 2018.

Dowód: zawiadomienie z 17.04.2019 r. – k. 18.

Sprawozdanie finansowe za rok 2018 (...) sp. z o.o. (składające się z bilansu, rachunku zysków i strat oraz informacji dodatkowej) sporządziła A. M., prowadząca działalność gospodarczą w O. pod nazwą Biuro (...).

M. B. jako członek zarządu nie podpisał żadnego z dokumentów składających się na sprawozdanie finansowe (...) sp. z o.o. za rok 2018.

Fakty niesporne.

21 czerwca 2019 r. A. M., której spółka (...) powierzyła prowadzenie ksiąg rachunkowych, złożyła drogą elektroniczną do KRS dokumenty składające się na sprawozdanie finansowe (...) sp. z o.o. za rok 2018. Każdy z dokumentów został opatrzony elektronicznym podpisem A. M. oraz datą: 2019.06.21.

Żaden z tych dokumentów nie został podpisany przez dwóch członków zarządu: T. L. i M. B..

Przesłane do KRS przez A. M. skany dokumentów w postaci bilansu za rok 2018 oraz rachunku zysków i strat za rok 2018 zawierają w miejscu przeznaczonym na „datę i podpis osoby odpowiadającej za prowadzenie ksiąg rachunkowych” pieczętkę firmową: Biuro (...) oraz nieczytelny podpis i datę: 31.03.2019 r. W miejscu przeznaczonym na „datę i podpis kierownika jednostki, a jeżeli jednostką kieruje organ wieloosobowy, wszystkich członków tego organu” brak jest czyjegokolwiek podpisu.

Przesłany do KRS skan (...) dodatkowej do sprawozdania (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (...) za okres od 01. (...) do 31.12.2018” nie zawiera żadnego podpisu (poza podpisem elektronicznym osoby składającej dokument do KRS).

Dowód: wydruk z przeglądarki dokumentów finansowych KRS: (...) – k. 140 – 140v;

wydruk z przeglądarki dokumentów finansowych KRS: „Rachunek zysków i strat”

– k. 141;

wydruk z przeglądarki dokumentów finansowych KRS: „Informacja dodatkowa”

– k. 141v -142.

Do KRS drogą elektroniczną złożono również skan dokumentu zatytułowanego „Sprawozdanie zarządu spółki z o.o. M. z siedzibą w S. z działalności spółki w 2018 roku”. Dokument został podpisany przez jednego członka zarządu T. L. i opatrzony datą: 24.06.2019. Wraz z tym dokumentem złożono załączniki:

- skan dokumentu „Informacja dodatkowa do sprawozdania (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (...) za okres od 01. (...) do 31.12.2018” (również ten dokument został podpisany przez jednego członka zarządu T. L. i opatrzony datą: 24.06.2019.);
- skan dokumentu „Protokół walnego zgromadzenia wspólników (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z 24 czerwca 2019 r.” (z podpisami przewodniczącego zgromadzenia i protokolanta);
- skan dokumentu „Lista obecności na walnym zgromadzenia wspólników (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z 24 czerwca 2019 r.” (z podpisami czterech wspólników).

Dowód: wydruk z przeglądarki dokumentów finansowych KRS: „Sprawozdanie zarządu spółki z o.o. M. z siedzibą w S. z działalności spółki w 2018 roku” z załącznikami – k. 143-146.

24 czerwca 2019 r. odbyło się zwyczajne zgromadzenie wspólników (...) sp. z o.o. w S. - nazwane w protokole sporządzonym przez protokolanta (...) „walnym zgromadzeniem”.

Na zgromadzeniu stawili się wszyscy wspólnicy. Obecne było 100% kapitału zakładowego spółki.

W protokole zgromadzenia zapisano, że przewodniczący T. L. stwierdził, że jest to drugi termin walnego zgromadzenia z porządkiem obrad obejmującym zatwierdzenie działalności spółki za rok 2018. Przewodniczący stwierdził, że zgromadzenie władne jest podejmować uchwały. M. B. reprezentujący reskap (...) (...) zgłosił sprzeciw podnosząc, że w jego ocenie poprzedni porządek obrad obejmował inny zakres spraw, a zatem nie zachodzą przesłanki z § 14 umowy spółki.

W treści protokołu stwierdzono również, że zarząd w osobie T. L. przedstawił sprawozdanie z działalności spółki za rok 2018, przedstawił rachunek zysków i strat za rok 2018 oraz wynik ekonomiczny spółki wynikający ze sporządzonego bilansu za rok 2018 oraz informacji dodatkowej do bilansu za rok 2018.

Wspólnicy podjęli uchwałę nr (...) o treści:

„walne zgromadzenie wspólników (...) sp. z o.o., zgodnie z art. 231 § 2 k.s.h. postanawia zatwierdzić sprawozdanie finansowe zawierające bilans spółki oraz rachunek zysków i strat za okres 1.01.2018 – 31.12.2018 r. wykazujące stratę w wysokości 5.318,95 zł”.

W głosowaniu nad uchwałą oddano 50% głosów za przyjęciem uchwały, 40 % głosów przeciwko podjęciu uchwały, zaś T. L. wstrzymał się od głosowania.

Odnutowano w protokole, że M. B. reprezentujący reskap (...) (...) zgłosił sprzeciw zgłosił sprzeciw co do przyjęcia uchwały wskazując, że niniejsze zgromadzenie jest w jego przekonaniu pierwszym w rozumieniu umowy spółki i nie jest on władny firmować swoim nazwiskiem działań finansowych spółki, co do których bez własnej winy nie był w stanie podejmować decyzji, ani mieć nad nimi faktycznej kontroli.

Zgromadzenie podjęło również uchwałę nr (...) o treści:

„walne zgromadzenie wspólników (...) sp. z o.o. udziela absolutorium zarządowi spółki z wykonania obowiązków w roku 2018”.

W głosowaniu nad uchwałą oddano 50% głosów za przyjęciem uchwały, 40 % głosów przeciwko podjęciu uchwały, zaś T. L. wstrzymał się od głosowania.

M. B. reprezentujący reskap (...) (...) zgłosił sprzeciw zgłosił sprzeciw co do przyjęcia uchwały podnosząc, że niniejsze zgromadzenie jest w jego przekonaniu pierwszym w rozumieniu umowy spółki i nie jest on władny firmować swoim nazwiskiem działań finansowych spółki, co do których bez własnej winy nie był w stanie podejmować decyzji, ani mieć nad nimi faktycznej kontroli.

Zgromadzenie podjęło także uchwałę nr (...) o treści:

„walne zgromadzenie wspólników (...) sp. z o.o. postanawia pokryć stratę finansową w wysokości 5.318,95 zł z przyszłego zysku osiągniętego w kolejnych latach”.

W głosowaniu nad uchwałą oddano 60% głosów za przyjęciem uchwały, 40% głosów przeciwko podjęciu uchwały.

M. B. reprezentujący reskap (...) (...) zgłosił sprzeciw zgłosił sprzeciw co do przyjęcia uchwały podnosząc, że niniejsze zgromadzenie jest w jego przekonaniu pierwszym w rozumieniu umowy spółki i nie jest on władny firmować swoim nazwiskiem działań finansowych spółki, co do których bez własnej winy nie był w stanie podejmować decyzji, ani mieć nad nimi faktycznej kontroli.

Dowód: „Protokół walnego zgromadzenia wspólników (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z 24 czerwca 2019 r.” – k. 19 – 21;

lista obecności - k. 22.

Ocena dowodów:

W rozpoznawanej sprawie - na podstawie art. 9 ust 1 Ustawy o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw z dnia 4 lipca 2019 r. (Dz.U. z 2019 r. poz. 1469) - zastosowanie znalazły przepisy kodeksu postępowania cywilnego w brzmieniu obowiązującym od 7 listopada 2019 r. (z wyłączeniem przepisów regulujących postępowanie w sprawach gospodarczych).

Zgodnie z art. 243² k.p.c. dokumenty znajdujące się w aktach sprawy lub do nich dołączone stanowią dowody bez wydawania odrębnego postanowienia. Stan faktyczny sprawy ustalony został w oparciu o dowody z dokumentów, które nie były przez strony kwestionowane i zostały uznane za wiarygodne. Część faktów była między stronami niesporna. Przeprowadzone zostały m.in. dowody z wydruków sporządzonych z przeglądarki dokumentów finansowych KRS (k. 140-146).

Na rozprawie na podstawie art. 235² § 1 pkt 2 k.p.c. pominięte zostały dowody z zeznań świadków i stron, jako powołane dla wykazania faktów nieistotnych dla rozstrzygnięcia bądź niespornych.

Strona pozwana powołała dowód z zeznań świadka w osobie D. M. w celu wykazania przebiegu zgromadzenia wspólników (...) sp. z o.o. z 24 czerwca 2019 r. Jak wyjaśnił na rozprawie pełnomocnik pozwanej D. M. jest asystentką zarządu (...) sp. z o.o., była obecna na zgromadzeniu wspólników 24 czerwca 2019 r., gdzie dysponowała fizycznymi wydrukami dokumentów w postaci bilansu oraz rachunku zysków i strat spółki za rok 2018. Zeznania tego świadka miałyby więc prowadzić do udowodnienia spornego między stronami faktu, czy dokumenty w postaci bilansu oraz rachunku zysków i strat spółki za rok 2018 w ogóle fizycznie powstały. Istnienie tych dokumentów w sensie fizycznym zostało jednak potwierdzone w inny sposób - 21 czerwca 2019 r. dokumenty te zostały bowiem złożone do internetowej przeglądarki KRS (fakt ten miał miejsce trzy dni przed zgromadzeniem), w aktach sprawy znajdują się wydruki z tej

przełęczarki w postaci skanów dokumentów opatrzonych podpisem elektronicznym osoby składającej te dokumenty do systemu elektronicznego KRS. Tym samym przesłuchiwanie świadka dla wykazania tego faktu było zbędne i prowadziło do niecelowego przedłużenia postępowania. Podobnie należy ocenić potrzebę przesłuchania świadka w celu wykazania innych faktów, wskazywanych przez stronę pozwaną w tezie dowodowej, tj. przebiegu zgromadzenia wspólników z 24 czerwca 2019 r. Przebieg tego zgromadzenia oddaje dokument w postaci protokołu, podpisany przez protokolanta i przewodniczącego, który nie jest przez strony kwestionowany. Niesporne jest w szczególności to, że M. B. reprezentujący reskap (...) (...) zgłosił sprzeciw co do przyjęcia wszystkich trzech zaskarżonych uchwał wskazując przy tym, że zgromadzenie jest w jego przekonaniu pierwszym w rozumieniu umowy spółki i że nie jest on władny firmować swoim nazwiskiem działań finansowych spółki, co do których bez własnej winy nie był w stanie podejmować decyzji, ani mieć nad nimi faktycznej kontroli. Nie ma więc sporu co do tego, że M. B. nie podpisał żadnych dokumentów sprawozdania finansowego za rok 2018.

Nie było również potrzeby przesłuchiwania w charakterze świadka J. G. oraz w charakterze strony T. L. - jak wynika z treści odpowiedzi na pozew zeznania tego świadka oraz strony miałyby potwierdzić fakty wynikające z powołanych przez stronę pozwaną dokumentów, które nie są w sprawie sporne.

Ocena prawna:

Powódka zaskarżyła trzy uchwały podjęte 24 czerwca 2019 r. na zgromadzeniu wspólników (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S., oznaczone kolejno numerami (...), (...), (...) i nazywane w protokole zgromadzenia uchwałami „Walnego Zgromadzenia Wspólników (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S.” (terminologia przyjęta przez wspólników została zachowana, wyjaśnienia wymaga jednak, że w istocie uchwały zostały podjęte na zwyczajnym zgromadzeniu wspólników spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, a nie na „walnym zgromadzeniu” wspólników).

Powódka domaga się stwierdzenia nieważności (ewentualnie uchylecia) uchwały oznaczonej numerem (...) oraz uchylecia uchwał oznaczonych numerami (...) i (...).

Żądanie dotyczące uchwały numer (...) zostało sformułowane jako żądanie stwierdzenia nieważności ewentualnie żądanie uchylecia uchwały. Wyjaśnić trzeba, że takie sformułowanie pozwu oznacza, że powódka zgłasza żądanie ewentualne na wypadek, gdyby nie zostało uwzględnione roszczenie zgłoszone na pierwszym miejscu. W takiej sytuacji uwzględnienie żądania zgłoszonego na pierwszym miejscu zwalnia Sąd z orzekania o żądaniu zgłoszonym ewentualnie, natomiast rozpoznanie i rozstrzygnięcie żądania ewentualnego przez Sąd wymagane jest wówczas, gdy Sąd oddali żądanie zgłoszone na pierwszym miejscu.

Podstawą prawną żądania dotyczącego stwierdzenia nieważności uchwały numer (...), zgłoszonego na pierwszym miejscu, jest art. 252 § 1 k.s.h. (zdanie pierwsze), zgodnie z którym: osobom lub organom spółki, wymienionym w art. 250 k.s.h., przysługuje prawo do wytoczenia przeciwko spółce powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały wspólników sprzecznej z ustawą.

Powództwo zostało wytoczone w terminie określonym przez art. 252 § 3 k.s.h., który stanowi, że prawo do wniesienia powództwa wygasa z upływem sześciu miesięcy od dnia otrzymania wiadomości o uchwale, jednakże nie później niż z upływem trzech lat od dnia powzięcia uchwały. Zgromadzenie wspólników (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. odbyło się 24 czerwca 2019 r., pozew został złożony 24 lipca 2019 r., a więc z zachowaniem terminu z art. 252 § 3 k.s.h.

Legitymacja powódki do wytoczenia powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały numer (...) wynika z art. 252 § 1 k.s.h. w zw. z art. 250 pkt 2 k.s.h., powódka jest bowiem wspólnikiem, który głosował przeciwko uchwale, a po jej powzięciu zażądał zaprotokołowania sprzeciwu.

Zgodnie z art. 252 § 1 k.s.h. można żądać stwierdzenia nieważności uchwały wspólników sprzecznej z ustawą. W orzecznictwie podnosi się, że sprzeczność z prawem może odnosić się do samej treści uchwały, jak i do sposobu

zwoływania i obradowania zgromadzenia oraz trybu podejmowania uchwał [por. np. wyrok Sądu Najwyższego z 9 września 2010 r., I CSK 530/09].

Zaskarżoną uchwałą numer (...): „walne zgromadzenie wspólników (...) sp. z o.o., zgodnie z art. 231 § 2 k.s.h. postanawia zatwierdzić sprawozdanie finansowe zawierające bilans spółki oraz rachunek zysków i strat za okres 1.01.2018 – 31.12.2018 r. wykazujące stratę w wysokości 5,318,95 zł”.

Omawiana uchwała dotyczy zatwierdzenia bilansu spółki oraz rachunku zysków i strat za rok 2018. Zgodnie z art. 231 § 2 pkt 1 k.s.h. przedmiotem obrad zwyczajnego zgromadzenia wspólników powinno być: rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania zarządu z działalności spółki oraz sprawozdania finansowego za ubiegły rok obrotowy. Z przepisu tego wynika, że jeżeli chodzi o sprawozdanie finansowe (które zgodnie z art. 45 ust. 2 ustawy o rachunkowości składa się z trzech elementów: bilansu, rachunku zysków i strat oraz informacji dodatkowej) przedmiotem obrad powinno być rozpatrzenie (a więc przeanalizowanie, dyskusja itd.) sprawozdania i jego zatwierdzenie. W literaturze wskazuje się, że uchwałą może być objęte tylko zatwierdzenie albo rozpatrzenie i zatwierdzenie łącznie [por: A. K., Kodeks spółek handlowych, Komentarz].

Oceniana uchwała dotyczy zatwierdzenia jedynie dwóch z trzech opisanych wyżej elementów sprawozdania finansowego: bilansu oraz rachunku zysków i strat. Przed przystąpieniem do dalszych rozważań dotyczących uchwały nr (...) należy zwrócić uwagę na regulację art. 52 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, zgodnie z którym: „Sprawozdanie finansowe podpisuje - podając zarazem datę podpisu - osoba, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych i kierownik jednostki, a jeżeli jednostką kieruje organ wieloosobowy - wszyscy członkowie tego organu. Odmowa podpisu wymaga pisemnego uzasadnienia dołączonego do sprawozdania finansowego”.

Wynika stąd, że jeżeli zarząd spółki z ograniczoną odpowiedzialnością jest wieloosobowy i zarazem zgodnie z umową spółki każdy z członków zarządu może reprezentować spółkę samodzielnie (tak jak w sprawie niniejszej), to niezależnie od sposobu reprezentacji sprawozdanie finansowe powinno być podpisane przez wszystkich członków zarządu. Niedochowanie tego wymogu niesie za sobą doniosłe skutki prawne, o których wypowiedział się Sąd Najwyższy w wyroku z 10 lutego 2012 r. w sprawie II CSK 350/11, wskazując że: „Skoro art. 52 ust. 2 ustawy z 1994 r. o rachunkowości wymaga, aby sprawozdanie w spółce mającej zarząd wieloosobowy podpisali wszyscy jego członkowie, to obowiązkiem zgromadzenia wspólników jest czuwanie nad tym, aby pod sprawozdaniem finansowym znajdowały się podpisy wszystkich członków zarządu. Dla oceny tego wymogu nie mają żadnego znaczenia przepisy regulujące reprezentację spółki. Wymogi przewidziane w ustawie o rachunkowości nie dotyczą bowiem sfery reprezentacji spółki, lecz jej funkcjonowania jako podmiotu, który ma spełniać określone standardy rachunkowości”.

Rozwijając tą myśl Sąd Najwyższy stwierdził, że: „Gdy sprawozdanie finansowe nie zostało podpisane zgodnie z art. 52 ust. 2 ustawy z 1994 r. o rachunkowości, a zgromadzenie wspólników podjęło uchwałę o jego zatwierdzeniu, niewątpliwie uchwała taka jest sprzeczna z tym przepisem rangi ustawowej, który ustanawia bezwzględnie wiążącą normę określającą wymogi formalne sprawozdania finansowego. Wymóg ten jest na tyle ważny, że nie może zostać pominięty. Ustawodawca wymaga, aby każdy członek zarządu podpisał sprawozdanie lub pisemnie wyjaśnił, dlaczego tego nie czyni. Ma to nie tylko znaczenie z punktu widzenia jego odpowiedzialności cywilnej i karnej, ale pełni także istotną funkcję gwarancyjną. Każdy członek zarządu, gdy nie ma powodów, które to usprawiedliwiają, powinien sprawdzić rzetelność sprawozdania finansowego. Taki wymóg zwiększa pewność, że jest ono rzetelne. Podpisanie sprawozdania finansowego niezgodnie z wymogami przewidzianymi w art. 52 ustawy o rachunkowości jest sygnałem dla organu zatwierdzającego to sprawozdanie, że nie powinno ono zostać zatwierdzone do chwili usunięcia tego braku”.

W rozpoznawanej sprawie nie ma sporu co do tego, że dwa elementy sprawozdania finansowego (bilans oraz rachunek zysków i strat), których dotyczy zaskarżona uchwała, nie zostały podpisane przez wszystkich członków zarządu.

Między stronami niniejszego procesu powstał jednakże spór dalej idący - spór co do tego, czy można mówić o tym, że dokumenty w postaci bilansu oraz rachunku zysków i strat w ogóle powstały (w sensie fizycznym). W tym względzie wskazać trzeba, że powódka w piśmie procesowym z 13 sierpnia 2020 r. powołała jako dowód zamieszczone

w przeglądarce KRS dokumenty finansowe pozwanej spółki, złożone elektronicznie w 2018 r. (wydruki z tych dokumentów pełnomocnik powódki okazał na rozprawie, ponadto znajdują się one w aktach na kartach 140-146, przy czym pełnomocnik pozwanej spółki miał na rozprawie możliwość zapoznania się z tymi wydrukami). Za wykazany należy więc uznać fakt, iż dokumenty te fizycznie powstały i zostały umieszczone w przeglądarce KRS (w przeglądarce KRS dokumenty te umieszczono 21 czerwca 2019 r., co potwierdza podpis elektroniczny A. M.).

Zarazem pełnomocnik pozwanej przyznał na rozprawie, że te dwa elementy sprawozdania finansowego (bilans oraz rachunek zysków i strat), których dotyczy zaskarżona uchwała, nie zostały podpisane przez wszystkich członków zarządu pozwanej spółki. Nie ma sporu co do tego, że podpisu takiego nie złożył co najmniej jeden z członków zarządu - M. B. (fakt ten przyznany został przez pełnomocnika pozwanej na rozprawie).

W tym stanie faktycznym przyjąć trzeba, że zgromadzenie wspólników podjęło uchwałę o zatwierdzeniu dwóch elementów sprawozdania finansowego (bilansu oraz rachunku zysków i strat), która to uchwała - jak wskazał Sąd Najwyższy w cytowanym wyżej wyroku z 10 lutego 2012 r. wydanym w sprawie II CSK 350/11 - jest sprzeczna z przepisem rangi ustawowej ustanawiającym bezwzględnie wiążącą normę określającą wymogi formalne sprawozdania finansowego (art. 52 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości). Oznacza to nieważność uchwały w rozumieniu art. 252 § 1 k.s.h. Uchwała ta wprowadza bowiem do obrotu prawnego dwa elementy sprawozdania finansowego (bilans oraz rachunek zysków i strat), które nie odpowiadają wymogom formalnym, określonym bezwzględnie obowiązującymi normami prawa. Wprowadzenie takiej uchwały do obrotu godzi w porządek prawny i tym samym uchwałę zgromadzenia wspólników, która zatwierdza takie sprawozdanie, należy uznać za sprzeczną z ustawą. Powyższe uzasadnia stwierdzenie nieważności uchwały nr (...) na podstawie art. 252 § 1 k.s.h.

Takie rozstrzygnięcie zwalnia Sąd z rozstrzygania, czy zasadne było żądanie ewentualne o uchylenie uchwały nr (...). Sytuacja rozpoznawanej sprawy jest jednak o tyle niecodzienna, że powódka poza uchwałą nr (...) zaskarżyła również uchwały o numerach (...) i (...), przy czym w odniesieniu do wszystkich tych uchwał (o czym będzie jeszcze mowa poniżej) wystąpiły takie same przesłanki, które są podstawą do uchylenia tych trzech uchwał jako sprzecznych z umową spółki (...) i jednocześnie godzących w jej interesy. Z uwagi na to, że uchwała nr (...) jest zarazem sprzeczna z ustawą, a na pierwszym miejscu zgłoszone zostało żądanie stwierdzenia jej nieważności, nie było podstaw do orzekania o jej uchyleniu, mimo istnienia przesłanek do również takiego rozstrzygnięcia.

Podstawą prawną żądania pozwu dotyczącego uchylenia uchwał jest art. 249 § 1 k.s.h., zgodnie z którym: uchwała wspólników sprzeczna z umową spółki bądź dobrymi obyczajami i godząca w interesy spółki lub mająca na celu pokrzywdzenie wspólnika może być zaskarżona w drodze wytoczonego przeciwko spółce powództwa o uchylenie uchwały.

Niniejsze powództwo spełnia określony w kodeksie spółek handlowych wymóg odnoszący się do zachowania terminów zaskarżenia uchwał. Zgodnie z art. 251 k.s.h. powództwo o uchylenie uchwały wspólników należy wnieść w terminie miesiąca od dnia otrzymania wiadomości o uchwale, nie później jednak niż w terminie sześciu miesięcy od dnia powzięcia uchwały. Zgromadzenie wspólników (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. odbyło się 24 czerwca 2019 r., pozew został złożony 24 lipca 2019 r., a więc z zachowaniem terminu z art. 251 k.s.h.

Legitymacja powódki do wytoczenia powództwa o uchylenie wskazanych wyżej uchwał wynika z art. 250 pkt 2 k.s.h., powódka jest bowiem wspólnikiem, który głosował przeciwko uchwale, a po jej powzięciu zażądał zaprotokołowania sprzeciwu.

Jak już wspomniano wyżej wobec zaskarżonych uchwał spełnione zostały przesłanki z art. 249 § 1 k.s.h., uchwały te są bowiem sprzeczne z umową spółki (...) i zarazem godzą w jej interesy. Dla jasności dalszego wywodu przypomnieć trzeba, że uchwała nr (...) dotyczy udzielenia absolutorium zarządowi spółki z wykonania obowiązków w roku 2018, zaś uchwała nr (...) dotyczy decyzji o pokryciu - z przyszłego zysku osiągniętego w kolejnych latach - straty finansowej w wysokości 5.318,95 zł, osiągniętej przez spółkę w roku 2018 (wynikającej z zatwierdzonego uchwałą nr (...) bilansu i rachunku zysków i strat za rok 2018).

Sprzeczności wszystkich trzech zaskarżonych uchwał z umową spółki należy upatrywać na tle niedochowania podczas głosowania wymogów z § 15, zgodnie z którymi uchwały m.in. w przedmiocie rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania zarządu, bilansu oraz podziału zysków i ustalenia zasad pokrycia strat za rok ubiegły, ustalenia przeznaczenia zysku (w szczególności na ile zysk bilansowy ma być przeznaczony na rezerwy lub wypłacony wspólnikom), udzielenia członkom zarządu absolutorium z wykonania obowiązków - wymagają zgody 91% kapitału zakładowego reprezentowanego na zgromadzeniu wspólników.

W rozpoznawanej sprawie nie ma sporu co do tego, że na zgromadzeniu 24 czerwca 2019 r. reprezentowane było 100% kapitału zakładowego. Zaskarżone uchwały (wszystkie trzy) mieszczą się zarazem w katalogu wymienionym w § 15 ust. 3 i 4 umowy i żadna z nich nie została podjęta większością 91%, co jest faktem niespornym.

Mimo tego strona pozwana stała na stanowisku, że podjęcie zaskarżonych uchwał nie wymagało zgody 91% kapitału zakładowego reprezentowanego na zgromadzeniu wspólników, ponieważ zgromadzenie to miałyby być „kolejnym zgromadzeniem” w rozumieniu § 14 ust. 2 umowy spółki, a zapis ten stanowi, że „kolejne zgromadzenie” zdolne jest do podejmowania uchwał niezależnie od ilości reprezentowanego kapitału zakładowego. Opisana w § 14 ust. 2 umowy spółki sytuacja w ogóle nie odnosi się jednak do stanu faktycznego rozpoznawanej sprawy, regulacja § 14 ust. 2 nie dotyczy bowiem wcale większości głosów wymaganej do podejmowania uchwał, tylko wymaganego kworum. Umowa spółki stanowi bowiem w § 14 ust. 2, że co do zasady zgromadzenie wspólników zdolne jest do podejmowania wiążących uchwał, jeżeli jest na nim reprezentowane 91% kapitału zakładowego (a więc o ile kworum wynosi 91%), o ile kodeks spółek handlowych nie stanowi inaczej. Wspólnicy postanowili zarazem, że tzw. „kolejne zgromadzenie” zostanie zwołane, o ile za pierwszym razem takie kworum nie będzie osiągnięte i właśnie na tym „kolejnym zgromadzeniu” uchwały będą mogły być podejmowane „niezależnie od ilości reprezentowanego kapitału zakładowego”, a więc bez wymogu dotyczącego kworum. W § 14 ust. 2 umowa spółki nie reguluje jednakże wcale tego, jaką większością głosów miałyby być podejmowane uchwały, czy to na „pierwszym zgromadzeniu”, czy to „kolejnym zgromadzeniu”, tego dotyczy bowiem § 15 umowy (wymagając zgody 91% kapitału zakładowego reprezentowanego na zgromadzeniu). Tym samym stanowisko pozwanej nie znajduje uzasadnienia, występująca w rozpoznawanej sprawie sytuacja nie dotyczy bowiem w ogóle stanu rzeczy opisanego w § 14 umowy.

Dodatkowo wskazać trzeba - na co zwracała uwagę w toku procesu strona powodowa - że zgromadzenie z 24 czerwca 2019 r. i tak nie mogłoby być uznane za „kolejne zgromadzenie”, umowa spółki wymaga bowiem ażeby w zaproszeniu na „kolejne zgromadzenie” wspólników wskazane zostało, że zgromadzenie to jest „kolejnym zgromadzeniem” i tym samym zdolne będzie do podejmowania uchwał niezależnie od ilości reprezentowanego kapitału zakładowego. Tymczasem niesporny jest fakt, że w zaproszeniu na zgromadzenie z 24 czerwca 2019 r. takiego zapisu nie było (por. zaproszenie k. 18).

Tym samym przyjąć trzeba, że wszystkie trzy zaskarżone uchwały podjęte zostały z uchybieniem § 15 umowy, nie zostały bowiem podjęte większością 91% kapitału zakładowego reprezentowanego na zgromadzeniu wspólników.

Wyjaśnić w tym miejscu trzeba, że w doktrynie przyjmuje się, iż w sytuacji, gdy uchwała narusza postanowienie umowy spółki, które modyfikuje bądź całkowicie wyłącza normę ustawową o charakterze dyspozytywnym, stanowi to przesłankę do uchylenia uchwały, a nie do stwierdzenia jej nieważności [por. Z. J. (red.), Kodeks spółek handlowych. Komentarz. Wyd. 3, W. 2020]. Taka właśnie sytuacja wystąpiła w rozpoznawanej sprawie, § 15 ust. 3 i 4 umowy modyfikuje bowiem normę ustawową o charakterze dyspozytywnym stanowiącą, że uchwały zapadają bezwzględna większością głosów (art. 245 k.s.h.), przy czym zgodnie z art. 4 § 1 pkt 10 k.s.h. bezwzględna większość głosów oznacza więcej niż połowę głosów oddanych.

Tym samym zaskarżone uchwały są sprzeczne z umową spółki, co stanowi przesłankę do ich uchylenia.

Niezależnie od powyższego uznać trzeba, że uchwały te godzą w interes spółki. W doktrynie i orzecznictwie wskazuje się, że druga z przesłanek opisanych przez art. 249 § 1 k.s.h. – „godzenie w interesy spółki” – odnosi się do szerokiego zakresu zachowań. Przyjmuje się, że „godzeniem w interesy spółki” są nie tylko takie działania, które powodują

uszczerplenie majątku czy ograniczają zysk spółki, ale też takie, które „uderzają” w dobre imię spółki lub jej organów. (...) może więc także odnosić się do określonej pozycji spółki czy też jej renomy osiągniętej na rynku.

Uchwała nr (...) (o pokryciu z przyszelego zysku straty (...) spółki (...) w roku 2018 w wysokości 5.318,95 zł) ściśle wiąże się z uchwałą nr (...), która dotyczy zatwierdzenia sprawozdania finansowego, w ramach którego stwierdzono taką właśnie stratę spółki w roku 2018. Obie te uchwały odnoszą się bezpośrednio do dokumentów sprawozdania finansowego (bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok 2018), które – jak już wskazano wyżej – mimo tego, że zostały elektronicznie złożone do przeglądarki KRS, nie zostały podpisane przez wszystkich członków zarządu spółki. Omawiane uchwały – odnoszące się do elementów sprawozdania finansowego nieodpowiadającego wymogom formalnym ustawy o rachunkowości – stwierdzają nieprawdźiwie (wbrew prawdzie), że takie sprawozdanie powstało, jest sporządzone prawidłowo i jako takie winno wywierać określone skutki w obrocie prawnym.

Podejmowanie przez zgromadzenie wspólników uchwał, które nie tylko potwierdzają nieprawdę, ale co więcej odnoszą się do dokumentów, które pod względem formalnym są sprzeczne z bezwzględnie wiążącymi normami prawa, godzi w jej dobre imię.

Należy też zauważyć, że członkowie zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością ponoszą odpowiedzialność cywilną wobec spółki za sporządzenie sprawozdania finansowego pod względem merytorycznym zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości oraz za zamieszczenie w tym sprawozdaniu rzetelnych danych (por. art. 293 § 1 k.s.h.). To członkowie zarządu odpowiadają więc za ewentualne błędy merytoryczne w sprawozdaniu, tj. błędy o charakterze rzeczowym oraz rachunkowo– finansowym. Dodatkowo wskazać trzeba, że brak podpisu członka zarządu pod sprawozdaniem finansowym ma istotne znaczenie dla odpowiedzialności karnej członka zarządu za sporządzenie sprawozdania niezgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości lub zawarcia w tym sprawozdaniu nierzetelnych danych (por. art. 77 ust 2 ustawy o rachunkowości). Natomiast do zgromadzenia wspólników, podejmującego uchwałę dotyczącą zatwierdzenia sprawozdania (jak uchwała nr (...)) bądź też uchwałę dotyczącą decyzji o pokryciu straty finansowej wynikającej ze sprawozdania finansowego (jak uchwała nr (...)) nie należy badanie sprawozdania pod kątem merytorycznym. Niemniej jednak podejmowanie przez zgromadzenie wspólników uchwał, które odnoszą się do nierzetelnie sporządzonych dokumentów sprawozdania finansowego, może być odczytane jako akceptacja zgromadzenia wspólników dla działań członków zarządu, co może prowadzić do uwolnienia się przez członka zarządu od odpowiedzialności odszkodowawczej wobec spółki, jaką ponosi on na podstawie art. 293 § 1 k.s.h.

Tym samym zaskarżone uchwały nie tylko „uderzają” w dobre imię spółki, ale również godzą w jej interes majątkowy. Uchwały te należy więc uznać za godzące w interes spółki, w rozumieniu art. 249 § 1 k.s.h.

Ostatecznie przyjąć więc należało, że omawiane uchwały nie tylko są sprzeczne z umową spółki, ale także godzą w interes spółki, tym samym podlegają uchyleniu zgodnie z art. 249 § 1 k.s.h.

Z kolei uchwała nr (...) dotyczy udzielenia zarządowi spółki absolutorium. Na wstępie wyjaśnienia wymaga, że pojęcie „absolutorium” w literaturze rozumiane jest jako rodzaj wewnętrznego aktu spółki, który ma na celu wykazanie, czy spółka, w której imieniu wypowiadają się uczestniczący w zgromadzeniu, jest zadowolona z dotychczasowych działań organów. Chodzi o akceptację działalności organów spółki (lub jej brak) z uwzględnieniem wszelkich aspektów działania, zarówno poddanych ocenie na podstawie przedłożonych dokumentów, jak również na innej podstawie [por: A. K., Kodeks spółek handlowych, Komentarz]. Akt absolutoryjny jest aktem wewnętrznego „rozliczenia” z organami poprzez zaakceptowanie bądź niezaakceptowanie czynności organu.

W orzecznictwie i doktrynie podkreśla się również znaczenie uchwały w przedmiocie udzielenia (bądź nieudzielenia) absolutorium dla stosunków majątkowych osób piastujących funkcje w organach spółki. Odmowa udzielenia absolutorium nie przesądza oczywiście sama przez się o odpowiedzialności odszkodowawczej, o której mowa w art. 479-490 k.s.h. (jej warunkiem jest bowiem wykazanie stosownych przesłanek), jednak udzielenie absolutorium może uwalniać od tej odpowiedzialności, przynajmniej w pewnym zakresie [por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z 13 lutego 2004 r., II CK 438/02]. Dodać trzeba, że w odniesieniu do spółki z ograniczoną odpowiedzialnością odpowiednikami art. 479-490 k.s.h. (dotyczących spółki akcyjnej) jest art. 291 i kolejne k.s.h.. Należy w tym miejscu

powołać również wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 21 marca 2013 r. (I ACa 1259/12), w którego uzasadnieniu wskazano, że udzielenie absolutorium prowadzi w zasadzie do zwolnienia członka zarządu z odpowiedzialności wobec spółki.

W rozpoznawanej sprawie nie jest wykluczona odpowiedzialność cywilnoprawna członków zarządu wobec pozwanej spółki, chociażby za nienależyte prowadzenie spraw spółki związane z niesporządzeniem spełniającego wymogi ustawy o rachunkowości sprawozdania finansowego. Tym samym w zaistniałym stanie faktycznym uchwała o udzieleniu absolutorium zarządowi spółki godzi w jej interes majątkowy.

W tym kontekście także uchwała nr (...) jest nie tylko uchwałą sprzeczną z umową spółki, ale także godzącą w interes spółki, tym samym podlega uchyleniu zgodnie z art. 249 § 1 k.s.h.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 98 § 1 k.p.c. Powódka wygrała postępowanie w całości, na jej rzecz zasądzono więc koszty obejmujące opłatę sądową od pozwu: 6.000 zł, koszty zastępstwa procesowego: 1.080 zł, zwrot wydatków pełnomocnika powódki w postaci opłaty skarbowej od pełnomocnictwa: 17 zł.